

Beleidsplan Meer- en Hoogbegaafdheid

'Het gaat er niet om hoe *intelligent* je bent, maar om *hoe* je intelligent bent'

Inhoudsopgave

		Pag.
Hoofdstuk 1	Omschrijving (hoog)begaafdheid	3
Hoofdstuk 2	Herkennen en signaleren van (hoog)begaafdheid	4
Hoofdstuk 3	Diagnose	4
Hoofdstuk 4	Procedure	5
Hoofdstuk 5	Begeleidingsplan – Handelingsplan	6
Hoofdstuk 6	Materialen	6
Hoofdstuk 7	Taakverdeling binnen de school en rol van de ouders	7
	Taak IB-er	
	Taak leerkracht	
	Rol ouders	

Hoofdstuk 1

Omschrijving (hoog)begaafdheid

We kunnen i.p.v. de term (hoog)begaafde kinderen ook kiezen voor de term “pluskinderen”. Hiermee wordt de discussie over wel/niet hoogbegaafd voorkomen en bereiken we een grotere groep kinderen, namelijk alle kinderen die behoefte hebben aan een breder onderwijsaanbod.

In dit beleidsplan wordt aangegeven over welke kinderen we spreken. Welke problemen kunnen er voor de ‘pluskinderen’ ontstaan en hoe kunnen we hier als school op anticiperen en tijdig reageren.

Vandaar dat duidelijk moet zijn wanneer er sprake is van (hoog)begaafdheid.

(Hoog)begaafde kinderen zijn kinderen:

die een hoge intelligentie hebben; deze toont zich aan in

- hoge IQ score op een intelligentietest
- hoge scores op de Cito-toetsen (A-niveau)
- snel kunnen denken en verwoorden
- taakgericht kunnen handelen en werken
- volhardend zijn
- creatief zijn in het oplossen van problemen
- hoofd- en bijzaken kunnen onderscheiden
- een sterk geheugen hebben

Problemen van (hoog)begaafde kinderen.

Van (hoog)begaafde leerlingen wordt gedacht en verwacht dat ze goed en snel kunnen leren en dat er in hun schoolcarrière weinig tot geen problemen zullen optreden. Dat geldt echter maar voor een deel van de (hoog)begaafde leerlingen. Omdat deze leerlingen in het huidige onderwijs vaak te weinig op hun eigen niveau worden aangesproken en dus te weinig uitdaging krijgen, lopen ze een groot risico om gedemotiveerd te raken, met allerlei problemen als:

• Onderpresteren

Als een leerling langdurig onder zijn niveau wordt aangesproken, kan dit tot gevolg hebben dat de leerling zijn motivatie om te leren verliest en zich niet langer inspant bij het uitvoeren van taken, met als gevolg onderpresteren.

• Verveling

Doordat de leerling te weinig te doen heeft en zich onvoldoende hoeft in te spannen, kan verveling optreden. Deze verveling kan vervolgens weer leiden tot allerlei vormen van probleemgedrag.

• Perfectionisme en faalangst

Dit komt veel voor onder (hoog)begaafde leerlingen. De leerling heeft onvoldoende geleerd hoe het is om fouten te maken. Daardoor stelt hij te hoge eisen aan zichzelf en weigert bepaalde taken omdat hij bang is dat hij iets niet direct goed zal doen. Het zelfvertrouwen neemt zo af. Ook kan het gebeuren dat de leerling een taak bewust op een laag niveau uitvoert.

• Sociale problemen

Ook in sociaal opzicht kunnen (hoog)begaafde leerlingen in de problemen komen. (Hoog)begaafde leerlingen zijn op het sociale vlak vaak rijper dan hun leeftijdgenoten. Doordat ze andere verwachtingen ten aanzien van relaties hebben en andere interesses, krijgt de leerling geen aansluiting bij leeftijdgenoten. Hierdoor kan de leerling sociaal geïsoleerd raken.

Hoofdstuk 2

Herkennen en signaleren

Wij hebben de volgende herkennings- en signaleringsmomenten:

- a. intakegesprek met de ouders
- b. gesprek ouders- leerkracht(en)
- c. observaties door groepsleerkracht(en)
- d. nominatie door de ouders
- e. twee keer per jaar LOVS signalering door leerkrachten en IB-er

Bij punt a t/m d informeren de leerkrachten de IB-er als er vermoeden van (hoog)begaafdheid bestaat. Op basis van de beschikbare informatie beslist de IB-er om verder te gaan diagnosticeren.

Onderpresteerders signaleren wij door

- a. hogere Cito-scores dan verwacht gezien de prestaties in de klas
- b. NSCCT in groep 4 en groep 6

De leerkrachten informeren de IB-er als er vermoeden van onderpresteren bestaat. Op basis van de beschikbare informatie beslist de IB-er om verder te gaan diagnosticeren.

Hoofdstuk 3

Diagnose

Bij het vermoeden van (hoog)begaafdheid wordt door de IB-er een verdere diagnose gedaan. Hierbij wordt gebruik gemaakt van:

- een verdere analyse van de toetsgegevens en het andere werk
- eventueel observatie in de klas met behulp van een observatieformulier door leerkracht en IB-er.
- doortoetsen met toetsen uit LOVS om zo de didactische leeftijd vast te stellen
- gesprek met ouders
- eventueel gesprek met het kind

Op basis van deze gegevens wordt een uitspraak gedaan of een kind wel/niet voldoet aan onze omschrijving van (hoog)begaafdheid. Deze uitspraak wordt door de IB-er gedaan, na ruggespraak met de groepsleerkracht(en), de directie en eventueel de schoolbegeleider.

Ouders worden hierover uiteraard geïnformeerd.

De IB-er stelt in overleg met de groepsleerkracht een begeleidingsplan op, waarin in grote lijnen is aangegeven hoe de school het kind verder wil begeleiden naar het voortgezet onderwijs.

Hierbij gaat het om de keuze tot:

- * versnellen
- * compacten
- * verrijken
- * verdiepen/verbreden

Versnellen betekent in een hoger tempo door de leerstof gaan. Dit kan resulteren in het overslaan van een jaargroep. In enkele gevallen wordt bewust gekozen voor versnelling omdat de leerling ook in sociaal-emotioneel opzicht voor is op leeftijdgenoten en zich beter op zijn plek voelt bij oudere leerlingen. Versnellen heeft als nadeel dat kinderen soms sociaal en/of emotioneel niet passen bij de kinderen uit hun groep, omdat die ouder en groter zijn. Ook kan dan de overgang naar de middelbare school voor die kinderen een probleem zijn.

Dit moet altijd een zorgvuldige afweging zijn.

Voor de leerling betekent het versnellen alleen geen echte uitdaging. Versnelling in combinatie met het aanbod van verrijkingsstof in de vrijgekomen tijd is de meest gewenste aanpak.

Datzelfde geldt voor het **compacten** van leerstof. Compacten betekent het indikken van de leerstof door overbodige oefen- en herhalingsstof weg te laten. Op die manier kan worden voorkomen dat (hoog)begaafde leerlingen gedemotiveerd raken en er ontstaat ruimte om voor hen uitdagender **verrijgings- en/of verdiepingsstof** in te zetten. Zo kunnen de kinderen binnen hun eigen groep opgevangen worden.

Hoofdstuk 4

Procedure

Na de diagnose door de interne begeleider wordt gekeken of het kind voldoet aan onze omschrijving van (hoog)begaafdheid. Als een kind hieraan voldoet, wordt een begeleidingsplan opgesteld. Bij deze procedure en de uiteindelijke beslissing worden de ouders nauw betrokken. De definitieve beslissing over welk begeleidingsmodel gekozen zal worden, ligt bij de directie van de school. Versnellen zal nooit tegen de wil van de ouders in worden gedaan.

Indien ouders niet akkoord gaan met de diagnose, dat hun kind niet voldoet aan de omschrijving die de school hanteert, kunnen zij beslissen tot een onafhankelijk advies, bijvoorbeeld door een onderzoek door een orthopedagoog of een intelligentieonderzoek.

De kosten van zo'n onderzoek komen dan voor rekening van de ouders. Als uit zo'n onderzoek blijkt dat er wel sprake is van (hoog)begaafdheid, zoals is omschreven in hoofdstuk 1, dan zal de school de aanbevelingen overnemen.

De groepsleerkracht is het eerste aanspreekpunt voor de ouders, als het gaat om de uitvoering van het begeleidingsplan. Bij verschil van mening tussen leerkracht en ouders over de uitvoering van het begeleidingsplan, kunnen de ouders zich tot de IB-er richten.

Hoofdstuk 5

Begeleidingsplan - handelingsplan

In het begeleidingsplan wordt de keuze voor een begeleidingsmodel verder uitgewerkt:

- omschrijving einddoel
- doelen van het jaarplan
- werkwijzen
- materialen
- rol van de interne begeleider
- rol van de leerkracht
- rol van de ouders
- evaluatiemomenten
- informatie-uitwisseling met ouders

Hoofdstuk 6

Materialen

De aanschaf en het beheer van de materialen is in handen van de interne begeleider.

De lesmaterialen worden in de orthotheek bewaard; hiervoor is de interne begeleider verantwoordelijk. De leerkrachten maken hier in overleg met de interne begeleider gebruik van.

De speelmaterialen worden in de "keuzekast" bewaard; hiervoor zijn de leerkrachten verantwoordelijk. Deze materialen zijn in principe toegankelijk voor alle kinderen.

Hoofdstuk 7

Taakverdeling binnen de school en rol van de ouders

Taak interne begeleider

In het voortraject (signalering – diagnosticeren – opstellen begeleidingsplan) speelt de interne begeleider een belangrijke rol. De IB-er wordt door de leerkrachten geïnformeerd over het vermoeden van hoogbegaafdheid. Op basis van de beschikbare informatie (zie hoofdstuk 2) neemt de IB-er de beslissing om verder te gaan met diagnosticeren.

De dagelijkse begeleiding van de kinderen en de uitvoering van het begeleidingsplan berust bij de groepsleerkracht.

De interne begeleider houdt toezicht op de uitvoering tijdens de leerling- en groepsbesprekingen.

Twee keer per schooljaar (medio en eind) wordt de uitvoering van het begeleidingsplan met de groepsleerkracht besproken.

De interne begeleider is verantwoordelijk voor de aanschaf en het beheer van de materialen die door de school zijn aangeschaft.

Taak van de leerkracht

De leerkracht is in de eerste plaats verantwoordelijk voor de uitvoering van het begeleidingsplan.

Als een leerkracht problemen ondervindt bij het uitvoeren van het begeleidingsplan, kan hij/zij de IB-er om advies vragen. Ook consultatie via de leerlingbegeleider van de SBD is hierbij een mogelijkheid.

Regelmatig evalueert de leerkracht met het kind. Hierbij wordt niet alleen over de onderwijsinhoudelijke kant gesproken, maar ook over de beleving van het kind.

Regelmatig evalueert de leerkracht (eventueel samen met de IB-er) het begeleidingsplan met de ouders.

Aan het einde van het schooljaar wordt het begeleidingsplan voor het nieuwe schooljaar opgesteld. Dit wordt gedaan door de “oude” en “nieuwe” leerkracht onder leiding van de IB-er.

Ouders worden hierover geïnformeerd door de “oude” en/of “nieuwe” leerkracht.

Rol van de ouders

Ouders worden tijdens de verschillende fasen geïnformeerd, zodat zij op de hoogte zijn van de laatste stand van zaken.

De school verwacht van de ouders een positieve bijdrage, waarbij de ouders zich moeten realiseren dat hun kind niet het enige kind is dat aandacht nodig heeft. Het begeleidingsplan geeft de mogelijkheden, maar ook de onmogelijkheden van de school aan.